

ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÍ LUẬN CHÍNH TRỊ Ở HỌC VIỆN, NHÀ TRƯỜNG CÔNG AN NHÂN DÂN TRONG BỐI CẢNH VIỆT NAM HỘI NHẬP QUỐC TẾ HIỆN NAY

LÝ QUỐC HUY - Email: lyquochuybk@gmail.com

NGUYỄN THỊ NHUNG - Email: nguyennhung90vn@gmail.com

Trường Đại học Phòng cháy Chữa cháy

Tóm tắt: Đổi mới phương pháp giảng dạy là một bộ phận quan trọng trong các hoạt động sư phạm của giảng viên nói chung và giảng viên giảng dạy các môn lý luận chính trị nói riêng. Hoạt động này gắn chặt với quá trình giảng dạy và nghiên cứu khoa học của Khoa Mác - Lênin và Khoa học xã hội nhân văn ở các học viện, nhà trường công an nhân dân. Các học viện, các trường công an nhân dân cần quan tâm đúng mức tới việc đổi mới phương pháp, nâng cao chất lượng giảng dạy, học tập, nghiên cứu các môn lý luận chính trị. Bởi công an nhân dân là lực lượng vũ trang bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ nhân dân, bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa càng phải được trang bị sâu rộng lý luận Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.

Từ khóa: Đổi mới; phương pháp giảng dạy; các môn lý luận chính trị; học viện, nhà trường công an nhân dân; hội nhập quốc tế.

(Nhận bài ngày 06/10/2017; Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa ngày 23/11/2017; Duyệt đăng ngày 25/12/2017).

1. Đặt vấn đề

Đổi mới phương pháp giảng dạy là một bộ phận quan trọng trong các hoạt động sư phạm của giảng viên nói chung và giảng viên giảng dạy các môn lý luận chính trị nói riêng. Hoạt động này gắn chặt với quá trình giảng dạy và nghiên cứu khoa học của Khoa Mác - Lênin và Khoa học xã hội nhân văn ở các học viện, nhà trường công an nhân dân (CAND). Xác định rõ, đổi mới phương pháp giảng dạy là một mặt quan trọng của quá trình đổi mới dạy học và nghiên cứu khoa học. Tập thể khoa đã tích cực, chủ động đổi mới phương pháp giảng dạy. Quá trình này đã đem lại những kết quả thiết thực, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của nhà trường. Tuy nhiên, với nhiệm vụ đào tạo của nhà trường và mục tiêu, yêu cầu đào tạo cán bộ trong tình hình mới, các phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị cần được tiếp tục đổi mới nhằm đáp ứng với nhiệm vụ và yêu cầu mới trong bối cảnh Việt Nam hội nhập quốc tế hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị ở học viện, nhà trường công an nhân dân trong bối cảnh Việt Nam hội nhập quốc tế hiện nay

Yêu cầu thứ nhất: Đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị. Đổi mới mạnh mẽ phương pháp dạy và học theo hướng hiện đại; phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức, kỹ năng của người học; khắc phục lối truyền thụ áp đặt một chiều, ghi nhớ máy móc; tập trung dạy cách học, cách nghĩ, khuyến khích tự học, tạo cơ sở để người học tự cập nhật và đổi mới tri thức, kỹ năng, phát triển năng lực. Đây là phương hướng quan trọng nhất, chỉ đạo quá trình đổi mới phương pháp giảng dạy ở các học viện, các nhà trường CAND. Vì vậy, trong quá trình đổi mới phương

pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị phải tuân thủ phương hướng tích cực, chủ động.

Yêu cầu thứ hai: Bám sát quá trình đổi mới nội dung, chương trình, để đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị. Với ý nghĩa đó, việc đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị phải bám sát quá trình đổi mới nội dung và chương trình đào tạo là một phương hướng mang tính khách quan, cần được tập thể sư phạm và từng giảng viên nắm vững và thực hiện trên thực tế.

Yêu cầu thứ ba: Hướng mọi hoạt động đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị vào nâng cao chất lượng của các đối tượng học tại các học viện, nhà trường CAND. Phương hướng này giữ vị trí rất quan trọng, xuất phát từ mục đích của quá trình dạy học. Quá trình giảng dạy của giảng viên chỉ nhằm trang bị kiến thức, kỹ năng, kỹ xảo cho người học.

Yêu cầu thứ tư: Thống nhất chuẩn mực một bài giảng tốt để xác định phương pháp giảng. Do tác động mạnh mẽ, đa chiều của cuộc cách mạng khoa học - công nghệ, chuẩn mực dạy - học cũng thay đổi đáng kể, đang có bước quá độ từ các phương pháp đào tạo truyền thống sang các phương pháp hiện đại. Nên trước mắt, một chuẩn mực cần cả truyền thống - kế thừa và đổi mới - cách tân, chấp nhận tính dung hợp - quá độ. Sự thống nhất chuẩn mực sẽ giúp đánh giá và hiệu chỉnh bài giảng, tối ưu hóa quá trình dạy học.

Theo quan điểm chung hiện nay, một bài giảng tốt cần:

- Giúp người học tiếp cận lượng tri thức cần thiết, cơ bản, hệ thống và nâng cao của môn học (không phải chỉ cung cấp thông tin).

- Hình thành cho người học phương pháp tiếp cận

và xử lý thông tin, hình thành thế giới quan và phương pháp tư duy khoa học.

- Tạo ra tác động cộng hưởng theo cả hai chiều của việc dạy - học với người học (năng động, tham gia tích cực vào việc tìm kiếm tri thức) và người dạy (sự thăng hoa, sáng tạo trong truyền bá).

- Góp phần hình thành và nuôi dưỡng tư tưởng, tình cảm cao đẹp, nâng cao giá trị nhân văn, trình độ chính trị, khả năng hoạt động thực tiễn của người học (đây là yêu cầu bắt buộc của việc giảng dạy lí luận chính trị).

- Một buổi lên lớp phải đạt tới chân, thiện, mỹ cả trong nội dung và phương pháp truyền đạt.

Yêu cầu thứ năm: Xây dựng đội ngũ giảng viên đủ về số lượng và đáp ứng yêu cầu về chất lượng. Thành công của quá trình đổi mới phương pháp dạy học là kết quả của nhiều khâu, nhiều bước, nhiều yếu tố, trong đó đặc biệt phải kể đến vai trò của người dạy. Thực trạng đội ngũ giảng viên giảng dạy các môn lí luận chính trị ở các trường đại học nói chung và các học viên, nhà trường CAND nói riêng nhìn chung còn thiếu về số lượng, hạn chế về chất lượng. Đó thực sự là khó khăn lớn nhất cần khắc phục, nếu không mọi sự đổi mới đều không đi đến hiệu quả. Cần xác định yêu cầu cao đối với đội ngũ giảng viên lí luận là vừa phải nhuần nhuyễn về lí luận vừa phải sâu về thực tiễn, phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, thực sự có niềm tin khoa học vào chủ nghĩa Mác - Lênin, bởi có như vậy mới đủ năng lực và bản lĩnh truyền niềm tin đến người học, thuyết phục được người học bằng tính khoa học, tính thực tiễn của môn học; không phải bằng sự "áp đặt" qua tuyên truyền, lí thuyết trừu tượng.

Các phương hướng trên, có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, phương hướng này là tiền đề, điều kiện của phương hướng kia. Vì vậy, trong quá trình đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lí luận chính trị cần nắm vững, để tìm ra các giải pháp thích hợp nhằm góp phần nâng cao chất lượng đào tạo cán bộ, chiến sĩ CAND trong bối cảnh Việt Nam hội nhập quốc tế.

2.2. Một số giải pháp góp phần đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lí luận chính trị ở học viện, nhà trường công an nhân dân trong bối cảnh hội nhập quốc tế hiện nay

Từ những yêu cầu trên, chúng tôi đưa ra một số giải pháp nhằm đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lí luận chính trị các học viện, các trường CAND hiện nay.

Thứ nhất: Tạo sự thống nhất nhận thức về tiếp tục đổi mới phương pháp giảng dạy và học tập các môn lí luận chính trị trong các học viện, các trường CAND. Vấn đề này đã được Ban bí thư Trung ương Đảng có kết luận số 94-KL/TW ngày 28/3/2014 về tiếp tục đổi mới việc học tập lí luận chính trị trong hệ thống giáo dục quốc dân, trong đó có các trường CAND. Với mong muốn góp phần đưa giải pháp này vào hoạt động thực tiễn giảng dạy ở các học viện, các nhà trường CAND, chúng tôi đề xuất một số biện pháp cụ thể sau đây:

Một là, tập thể giảng viên giảng dạy các môn lí luận chính trị cần thống nhất nhận thức về đổi mới phương pháp giảng dạy và học tập các môn lí luận chính trị.

Hai là, lãnh đạo khoa cần tạo mọi điều kiện và đề nghị cấp trên bảo đảm về vật chất, kĩ thuật phục vụ cho

hoạt động đổi mới phương pháp giảng dạy của giảng viên trong giảng dạy các môn lí luận chính trị.

Ba là, trong các bài giảng mở đầu môn thuộc chương trình giảng dạy các môn lí luận chính trị, giảng viên cần giới thiệu để người học thấy được phương hướng và cách thức đổi mới phương pháp giảng dạy và học của môn học.

Bốn là, trong các buổi giảng bài và các hình thức dạy học khác, giảng viên cần thường xuyên thể hiện đầy đủ sự đổi mới phương pháp, để người học nhận thức được sự đổi mới mang lại hiệu quả thiết thực cho hoạt động học tập.

Thứ hai: Kết hợp chặt chẽ, có hiệu quả phương pháp truyền thống và phương pháp hiện đại trong giảng dạy các môn lí luận chính trị. Muốn nâng cao chất lượng giảng dạy môn lí luận, trong điều kiện hiện nay, đòi hỏi phải kết hợp chặt chẽ, có hiệu quả phương pháp giảng dạy truyền thống với phương pháp giảng dạy hiện đại. Đây là quá trình rất khó khăn và phức tạp, đòi hỏi tập thể khoa và mỗi giảng viên quan tâm sâu sắc và có các biện pháp thiết thực, hiệu quả.

Nhằm góp phần thực hiện tốt sự kết hợp chặt chẽ giữa phương pháp giảng dạy truyền thống với phương pháp giảng dạy hiện đại. Theo chúng tôi có thể đưa ra các biện pháp cụ thể sau đây:

Một là, lãnh đạo và mỗi giảng viên cần tăng cường các biện pháp nhằm cập nhật thông tin và nâng cao hơn nữa kiến thức cho đội ngũ giảng viên. Đây là biện pháp quan trọng, giữ vị trí hàng đầu.

Hai là, tăng cường các biện pháp nâng cao kĩ năng sư phạm cho từng giảng viên trong khoa. Điều này có tác động rất tích cực đối với quá trình đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lí luận đang diễn ra tại các học viện, các nhà trường CAND.

Ba là, đồng bộ hóa các phương tiện dạy học trong toàn trường. Điều này sẽ mang lại cho quá trình đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lí luận chính trị đạt một trình độ cao hơn, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo cán bộ, chiến sĩ CAND cho lực lượng.

Bốn là, tăng cường các hoạt động thao giảng, kiểm tra giảng, dự giảng của giảng viên. Làm tốt điều này, chắc chắn từng giảng viên cũng như tập thể khoa sẽ có đủ trình độ và khả năng để đẩy mạnh hơn nữa việc kết hợp các phương pháp giảng dạy truyền thống và hiện đại trong quá trình giảng dạy.

Năm là, tổ chức hội thảo khoa học chuyên đề cấp khoa về kết hợp phương pháp giảng dạy truyền thống với phương pháp giảng dạy hiện đại trong giảng dạy các môn lí luận.

Thứ ba: Tiếp tục vận dụng một số phương pháp nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lênin vào đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lí luận chính trị tại các học viện, các nhà trường CAND trong bối cảnh Việt Nam hội nhập quốc tế hiện nay.

Một là, vận dụng phương pháp nêu vấn đề, gợi mở trong giảng dạy các môn lí luận chính trị. Qua đó cho thấy người dạy phải uyên thâm khi nêu một vấn đề thì mới dẫn dắt người học nâng cao tư duy, tìm kiếm phân tích vấn đề có hiệu quả.

Hai là, vận dụng phương pháp đi từ giản đơn đến

phức tạp trong giảng dạy các môn lý luận chính trị. Như vậy, dẫn dắt người học đi từ giản đơn đến phức tạp, từ phức tạp ít đến phức tạp hơn là một phương pháp quan trọng, thể hiện sự vận dụng phương pháp nghiên cứu và giảng dạy.

Ba là, sự thống nhất giữa phân tích và tổng hợp trong giảng dạy. Vì vậy, giảng viên phải luôn quán triệt quan điểm toàn diện, lịch sử và phát triển trong quá trình vận dụng phương pháp kết hợp chặt chẽ giữa phân tích và tổng hợp trong giảng dạy.

Bốn là, sự kết hợp chặt chẽ giữa lịch sử và logic trong giảng dạy các môn lý luận chính trị.

Thứ tư: Phối hợp giữa khoa với các phòng chức năng nâng cao hiệu quả đổi mới phương pháp giảng dạy. Với mong muốn tăng cường hơn sự phối hợp giữa khoa và các phòng chức năng trong quá trình giảng dạy và góp phần nâng cao hiệu quả của các phương pháp đổi mới phương pháp giảng dạy. Theo chúng tôi cần thực hiện tốt số biện pháp cụ thể sau đây:

Một là, cần theo dõi sát và nắm chắc hơn đối tượng đang học. Đây là biện pháp mang tính hiệu quả cao, bởi giảng viên càng nắm chắc đối tượng đang học, càng tìm hiểu và nhận thấy được những mặt mạnh và hạn chế của quá trình đổi mới phương pháp giảng dạy của mình.

Hai là, lãnh đạo khoa cần đôn đốc và kiểm tra; giáo vụ của khoa phối hợp chặt chẽ với các phòng, chức năng thực hiện đúng kế hoạch, tiến trình đào tạo. Đây là biện pháp vừa mang tính cơ bản vừa mang tính thường xuyên. Bởi vì, sự phối hợp giữa khoa và các phòng chức năng có ảnh hưởng rất lớn đến quá trình giảng dạy nói chung và quá trình đổi mới phương pháp giảng dạy nói riêng của đội ngũ giảng viên.

Ba là, lãnh đạo khoa cần tổ chức các cuộc hội thảo rút kinh nghiệm về đổi mới phương pháp giảng dạy. Đây là biện pháp rất quan trọng, bởi lẽ, các hội thảo sẽ có nhiều tiếng nói từ nhiều phía làm rõ hơn những kết quả đã đạt và những tồn tại hạn chế của quá trình đổi mới phương pháp giảng dạy đang diễn ra ở khoa.

3. Kết luận

Dạy học vừa là khoa học vừa là nghệ thuật. Kết quả, chất lượng của một bài giảng phụ thuộc vào nhiều yếu

tố - không ngoại trừ yếu tố tâm lý, tình cảm, điều kiện và môi trường, không gian, phương tiện làm việc. Do đó, tạo ra sự thống nhất giữa yếu tố khách quan, yếu tố chủ quan, sự đồng điệu giữa người dạy và người học, việc phát triển hứng thú làm việc và nhận thức là một vấn đề rất quan trọng, nó tác động trực tiếp tới kết quả học tập, diễn ra ngay trong quá trình nhận thức. Điều này giảng viên có thể tự điều chỉnh ngay trong quá trình dạy học. Do đó vấn đề tâm lý học sư phạm có một vai trò rất quan trọng không chỉ đối với người dạy mà đối với cả người học. Để nâng cao chất lượng dạy và học các môn lý luận chính trị cần phải thực hiện đồng bộ những biện pháp trên. Các học viện, các trường CAND cần quan tâm đúng mức tới việc đổi mới phương pháp, nâng cao chất lượng giảng dạy, học tập, nghiên cứu các môn lý luận chính trị. Ở Việt Nam, hiện nay, các thế lực thù địch trong và ngoài nước vẫn luôn thực hiện âm mưu “điễn biến hòa bình”, gây bạo loạn lật đổ, sử dụng các chiêu bài “dân chủ”, “nhân quyền”, “dân tộc”, “tôn giáo” hòng làm thay đổi chế độ chính trị của nước ta. CAND là lực lượng vũ trang bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ nhân dân, bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa càng phải được trang bị sâu rộng lý luận Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] C. Mác và Ph. Ăngghen, (1995), *Toàn tập*, tập 1, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [2] Hồ Chí Minh, (2011), *Toàn tập*, tập 6, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [3] Hồ Chí Minh, (2011), *Toàn tập*, tập 9, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [4] Học viện Chính trị Công an nhân dân - Học viện Chính trị Bộ Quốc Phòng, (2017), *Kiểm yếu Hội thảo khoa học quán triệt Nghị quyết Đại hội XII của Đảng trong giảng dạy các môn lý luận chính trị*, Hà Nội.
- [5] Nguyễn Văn Lai, (2016), *Đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị, khoa học xã hội nhân văn tại Trường Đại học Cảnh sát Nhân dân*, Kỷ yếu khoa học Trường Đại học Cảnh sát Nhân dân 40 năm xây dựng và phát triển.

RENEWING TEACHING METHODS IN POLITICAL THEORY COURSES AT THE PEOPLE'S SECURITY INSTITUTES AND SCHOOLS IN THE CONTEXT OF CURRENT INTERNATIONAL INTEGRATION

LY QUOC HUY - Email: lyquochuybk@gmail.com

NGUYEN THI NHUNG - Email: nguyennhung90vn@gmail.com

The University of Fire Fighting and Prevention

Abstract: *Renewing teaching method is an important part of the pedagogical activities for lecturers in general and lecturers of political theory courses in particular. This activity is closely linked to the teaching and scientific research of the Marxist-Leninist and Humanities and social sciences Faculty at the People's Security institutes and schools. The People's Security institutes and schools need to pay sufficient attention to renewing methods, improving the quality of teaching, learning, and research in political theory courses. As the People's Police is an army force to defend the Fatherland, people, Party, the socialist regime, so this force should be well equipped with Marxist-Leninist theory and Ho Chi Minh ideology.*

Keywords: *Renewal; teaching method; political theory courses; People's Security institutes and schools; international integration.*